

Sambandið og fíggjarlógin

SAMBANDIÐ sigur nú, at hvussu so víkir og vendir, so fáa vit onga fíggjarlóg at hanga saman í bræði. Skulu vit koma víðari, mugu vit arbeiða okkum burtur úr trupulleikunum við munandi halli nøkur ár.

SANNILIGA nýggir sambandstónar - bæði so og so. At arbeiða seg burtur úr trupulleikunum við læntum pengum hevur ikki áður verið góður »offisiellur« sambandspolitikkur, hava teir sjálvir verið noyddir at leggja navn til ein slíkan, men at brúkt hann hava teir dugað eins væl og fólkaflokkurin og aðrir.

SPILDURNÝTT er eisini hjá sambandinum at góðtaka hall av nøkrum slag á fíggjarlógini. Hvussu sambandið tíðliga og seint nú í mong Harrans ár

hevur dundrað um vanlukkuliga hallið á fíggjarlógunum - hetta hall, ið fór at forkoma okkum móguleikan at sleppa burtur úr skuldarhaftinum úteftir, undirgrava alla ábyrgdarkenslu færoyinga - man standa ljóslivandi í minni teirra flestu.

HVÍ HESA kúvend, hugsa mong. Stendst hon av ærligari ásannan av, at annað ikki gerst, er tað tað tað er. Verri er, um hon bert er úrslit av trýsti frá »nýggjara sambandspartinum«, sum ikki á nakran hátt tykist at standa aftanfyrri samsinta fólka-flokkinn, tá um »smartar«, men sjáldanvarandi, loysnir ræður.

VIT, IÐ nú ikki longur skilja eitt vet av tí, vit hildu vera varnan sambandspolitikk, vita heldur ikki, hvat í víðu verð vit skulu gera við eitt milliarda stórt sambandskt fíggjarlógarhall, kanska í fleiri ár.

VÆL VITA vit, at vallyfti sambandsins vóru glæsilig - og einki minni tey, hjá smáflokkunum, sum eftir eru uppi í samráðingunum. Teirra boðskapur var í so máta púra greiður: Landið skuldi ikki hava eitt klovið oyra frá nøkrum, fyrr enn øll høvdu sitt á tí turra. Samfelgsrakstrinum skuldi eingin kenna sær ábyrgd av, fyrr enn øll tímilig krøv og ynski vóru uppfyllt. Kundu vit ikki greiða hetta sjálvir, skuldi rokningin sendast dønum.

HESIN VAR í stuttum boðskapurin. Hjá sambandinum liggur kanska ikki best fyrri at muta ímóti, at allar góðar gávur koma av Flatlondum. Sambandið mátti tó sett eina æru í at látist sum um, at ríkisfelagsskapur okkara við Danmark ikki er ætlaður at vera nakar »sjálvstøkuhandil«. Um ikki av hinum báðum »skikkiligu« flokkunum, so munnu danir tó vænta eitt hvørt slag av politikki frá sambandi-

num. Hesar vónir dana verða so dyggiliga sviknar við sambandskum fíggjarlógaruppskotum við milliarda halli, kanska í fleiri ár.

UM TAÐ hinvegin upp á longri sikt kann vera ynskipolitikkur hjá parti av sambandinum at læna og forbrúka okkum aftur í eina lukkuliga amtsstöðu í ríkinum, er annar spurningur. Tó rímar hetta ikki heilt við ætlunina hjá fólkaflokkunum og nýggja partinum av sambandinum um at seta í veð blokkir fyrri verandi uttanlandsskuld okkara - til vit einaferð um mong ár fá slætt bord - hvørki við nýggjum blokki ella sambandi yvirhøvur.

HANN, ið einki veit, má spyrja. Vit spyrja: »Hvat vil sambandið?«

SOSIALURIN

Afturberingin - eingin loysn

Nú borgarliga samgongan við stuðli frá teimum sokallaðu kristiligu flokkunum tykist at vera undir landið, ið hussu so er sum fjølmiðlarnir bera útið um gongdina í samráðingunum teirra millum. Teir eru samdir um, at skerja lønina, tó ikki upp á tann mátan, sum Fólkaflokkurin hevði ætlað, men í staðin fyrri verður gjørd ein skipan, har 20% av skattinum skal berast aftur til arbeiðsgevaran í staðin fyrri at brúka hesar pengarnar til nýggj arbeiðspláss. Hetta ljóðar alt meira enn gott, men at fremja hesa ætlan er ikki bara at siga tað, tí skipan teirra er ikki bara ætlað vinnuligum virkjum, men so sanniliga eisini hvørjum lítillum handilsmanni. So segði sambandsformaðurin.

Hvørja trygd hevur tað almenna fyrri, teimum pengum, sum vera bornir aftur til arbeiðsgevaran. Hvør trygd er fyrri, at hetta verður brúkt rætt.

Veruleikin er tann, at vit hava onga trygd fyrri hesum. Vit hava jú ringar royndir av slíkum góðum tankum.

Jóngerð Purkhus framdi sum fíggjarmálaráðharri ein toll-lætta, sum skuldi koma byggivinnuni til góða, tá hon setti tollin á øllum byggitilfari niður úr 33% til 6%, eina lækking upp á 27%, sum tó ongantíð lætti so mikið sum eitt tveyoyra um byggitilfarið.

Eg eri bangin fyrri, at henda ætlan borgarligu flokkanna fer at fáa sama úrslit, men eg skilji væl formann sambandsflokksins, sum sær hetta sum seinasta hálmstráið at bjarga tí virkið, sum hann er varaformaður fyrri, og sum ikki hevur gingið sum ætlað. Og so hevur hann megnað at fáa Fólkaflokkinn at sleppa ætlan teirra viðvíkjandi Fiskavirking. Tað má sigast, at hetta er ein stórur sigur fyrri Sambandsflokkinn, og serliga formannin.

Ætlanirnar, sum eru

frammi í samgongusamráðingunum, loysa ongar arbeiðsloysistrupulleikar. Tað verður tvørtur ímóti meira trørført hjá verka- og fiskimanninum, tí nú skal hann og hann einsamallur gjalda tað borgarligu útgjaringargildið.

Teir sokallaðu kristiligu, sum eru við at borðreiða hetta gildið, hava gloymt skattafríu krígs- og fólkapensiónina og ikki at flogloyma familjupolitikkinn, bert fyrri at nevna nakað av øllum, sum skuldi fremjast.

Tað verður eingin framgongd her á landi, fyrr enn vit øll siggja í eygui, at so leingi sum vit bert hava eitt alternativ, og tað er at flyta heimsins besta fisk óvirkaðan av landinum - bert at umskipa han á bryggjukantunum til virkingar uttanlands, og har skapa arbeiðspláss, sum vit skuldu havt her heima á landi. At vit so harafturat útflyta arbeiðsmegi til at virka okkara rávøru

uttanlands, tí tað er júst tað, sum hendir. So leingi vit góðkenna hesa mannagongdina, so verður avtøftingin av Føroyum at halda fram.

Tað, sum manglar, er arbeiði til allar hendur, og verður tað ikki setningurin hjá komandi samgongu, so

er og verður eingin bati í eygsjón.

At tiltøk mugu fremjast, sum kanska ikki eru vanlig, tað er eingin ivi um, men verður tað framt við lívsfremjandi endamáli fyrri eyga, so má og skal tað gerast, og tað kann gerast.

Eisini við stuðli frá verka-

mannafylkingini og verkamannafeløgum annars, um rætt verður borið at, men tað er bráneyðugt, tí støðan batnar ikki.

Ein afturbering av útgoldnum skatti til arbeiðsgevararnar loysir ongar trupulleikar, tað vil bara skapa fleiri, tí hetta er sambært stjóran á Mennigarstovuini, sum er konstruktørin av hesari ætlan. Sambært hansara viðmerkingum, so er hetta ikki nokk, men bert ein byrjan. Hann trúið ikki upp á sínar egnu tankar.

Og tað sama gera í veruleikanum eisini teir, sum samráðast. Teir trúgva heldur ikki upp á, at hetta loysir nakrar trupulleikar.

Eins og í Halgubók, so hevur Kristiligi Fólkaflokkurin eisini 12 boð, tey eru tó á tí politiska økinum.

11. boð teirra ljóðar soleiðis: »Vit vilja leggja til rættis soleiðis, at vit fáa allar arbeiðsførar hendur aftur í arbeiði, við m.a. at styðja vinnulív og við fullari megi leggja til brots fyrri at góðska okkara rávøru, sum er fiskurin.«

Hetta er so rætt, sum tað er sagt, men ein framhaldandi umskipan á bryggjukantunum gevur eingi arbeiðspláss og er eingin góðsking.

Sverre Midjord